

ЭЧТӘЛЕК

Редколлегиядан	5
Татар мифологиясе: тарихы һәм бүгенге торышы	10

ЮГАРЫ АЛЛАЛАР, ДӨНЬЯ ҺӘМ ТӨРКИ КАБИЛӘЛӘР ЯРАТЫЛЫШЫ

Төркиләр утны, һаваны, суны хөрмәт итәләр...	61
Коткаручы ана бүре	61
Ашина ыруы	62
Бүре токымы	62
Кызыл балчыктан яралган кеше	63
Шаньюй урдасы тәртипләре	63
Күк рухына багышлау	64
Атлар белән ырым ясату	64
Куар алдасы һәм Тәңрехан	65
Күлтәгин истәлеге	65
Төньякук истәлеге	74
Мин — язмыш тәңресе...	81
Күк атта хәбәр китерүче...	81
Алла бабай. Күктәге иң олы зат (Тәңре бабай)	82
Жир ничек яралган?	83
Ай белән Кояш	84
Күкнең күтәрелүе	84
Зөһрә йолдыз	85
Зөһрә кыз	87

ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘДӘГЕ ТӨРЛЕ ОБЪЕКТ ҺӘМ КҮРЕНЕШЛӘРНЕҢ КИЛЕП ЧЫГЫШЫ

Иделнең Акбикәне урлавы	88
Иске Кама	88
Кеше гомере	89
Кеше гомере	90
Ләйсән яңгыры	91
Унике хайван исеме	92
Өлешсез калган дөя	94
Жылан ни өчен адәм ите ашамый?	95
Эт белән пәси	96
Көңнән туган атлар	97
Ярканат турында борынгыдан калган сүз	97
Сөләйман пәйгамбәр һәм Ярканат	97
Ярканат һәм Кояш	98
Ярканат яктыда очмый	100
Дөнъяны саклап калган ярканат	102
Карлыгачның койрыгы	102
Чәберчек килми боз китми	104

Кош исемнәре	105
Кәккүк булсам иде...	106
Үрмәкүч белән чебен каян барлыкка килгән	106
Аюлар каян килеп чыккан?	107
Жимешсез тирәк	107
Мәңге яшел чыршы	108
Ни өчен чыршылар һәрвакыт яшел һәм матур?	109
Усак яфраклары	110
Чәнечкеле гөлжимеш	111
Иблис сихере — колмакта	113
Жигули казак	114
Сихерче кыз	114
Яңа Казан	115
Минем шәһәрәм этләргә эләгер	116
Елан тавы	117
Умаргачы кызы	118
Яңа Казан каласының корылуы	119
Бу яңа Казанның гыймарәт кыйлынганы	123
Бараж нәселе	125

БЕРЕНЧЕ КЕШЕЛӘР ҺӘМ АЛЫП ПӘЙЛЕВАННАР

Зур кешеләр	129
Болгар каласының корылуы турында	129
Нух улы Яфәс нәселеннән булган төрки кабиләләр	132
Кабан бәк һәм Алып	133
Зур гәүдәле кеше	133
Болгар пәйлеваны	136
Дәфгый һәм аның сеңлесе	136
Алып тавы	137
Иш тавы (1 нче вариант)	138
Иш тавы (2 нче вариант)	138
Алып бабай	139
Алып һәм Шәм түбәсе	139
Алып кешеләр	140
Алпамшалар	140
Үгез мөгезендәге жир һәм алып кешеләр	140

РУХ-ИЯЛӘР

Йорт хужалары	142
Йорт иясе бар бит ул...	142
Йорт иясе яхшылык тели...	162
Йорт анасы алашаның чөчен, ялын үрә...	166
Берәүләр яңа йортка күченәләр...	170
Жорт бабайга икмәк-тозны уңайлап куй...	179
Жорт иясе сырхау жибәрсә...	183
Хайван хужалары	185
Абзар иясе бар...	186
Хәер биргәндә...	198
Мал абзар иясенә төс булмады исә...	201

Курчакка табыну	204
Табигать дөнъясы белән бәйлә рух-ияләр	211
Келәүләр	211
Су хужалары	212
Су иясе, нинди генә су булмасын, шунда тора... ..	212
Су анасы тартып ала аларны... ..	222
Су тотә, диләр... ..	229
Урман хужалары	232
Урманга керәсенме, рәхсәт сорап кер... ..	234
Ут хужалары	236
Жир хужалары	237
Жир тию	238
Хозыр Ильяс	241
Шахта иясе	250

ТҮБӘН РУХЛАР

Елан	253
Герәйеш атлы елан	255
Аждаһа	256
Юха елан	261
Аздыкы (митлакурлик)	265
Утлы елан	266
Албасты	267
Еш ия	271
Жен	272
Ул шайтани женнәр бар, гыйлем женнәре бар... ..	272
Яхъя хәзрәт женнәре... ..	279
Жен алыштыра баланы... ..	283
Женләндәрә торган урын... ..	286
Кендекче әби жен хатынын бәбәйләткән... ..	291
Жен ияләшкән булган бу хатынга... ..	294
Хәзинә женләнә, дип әйтәләр... ..	297
Шайтан	299
Пәри	306
Иилбегән	309
Бичура (Пичура)	310
Шүрәле	317
Ярымтык	329
Пичен	332
Өрәк	336
Убыр	342

ДӘВАЛАУ ҺӘМ САКЛАУ МАГИЯСЕ

Елан теле	351
Елан күзе догасы	353
Пәри теле	354
Иядән имләү	354
Корт теле	354
Мал корты теле	356

ТАТАРСКОЕ НАРОДНОЕ ТВОРЧЕСТВО

Аучылар ырымы	356
Күз тию	358
Таң суы	367
Кот кою	373
Елан карагы теле	375
Мөшкәш теле	376
Арпа теле	377
Жил теле	380
Бүсер теле	381
Кайрак теле	382
Бизгәк теле	383
Зәнгелә куу	385
Зыяндаш теле	386
Кан теле	389
Кырау куу	389
Кызамык имләү	390
Сөял имләү	391
Колак сызлаганда татыран әйтү	391
Тимер теле	392
Үләт чире	393
Чалшу теле	395
Зәхмәт теле	396
Тимрәү имләү	398
Бүре уы	399
Очан теле	399
Йөрәк авыруыннан	401
Теш авыртуыннан	402
Теш бакасы теле	403
Баш авыртуыннан	403
Жүтәл теле	403
Тилчә теле	403
Кәрнә теле	404
Төче теле	404
Сары теле	405
Эт имчәге теле	405
Чуан теле	406
Чир куу	406

ХАЛЫК ЫШАНУЛАРЫ

Мифологик персонажларга, табигать күренешләренә һәм халык календарена кагылышлы ышанулар	408
Үләннәр, агачлар турындагы ышанулар	410
Хайваннар, кошлар турындагы ышанулар	411
Кешенең тән төзелеше һәм физик халәтенә бәйлә ышанулар	444
Тормыш-көн күреш фактларына бәйлә ышанулар	418
Дәвалау традициясенә кагылышлы кайбер ышанулар	423

ИСКӘРМӘЛӘР ҺӘМ АНЛАТМАЛАР	425
ШАРТЛЫ КЫСКАРТУЛАР	502